

ANKA ÜRETEN KADIN DERNEĞİ
YILLIK FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER

01

Önsöz

02

Kuruluş Hikayemiz

03

Vizyon, Misyon ve Temel Değerler

04

Etik Beyannamesi

05

2025'te Yaptıklarımız

06

2026'da Yapacaklarımız

07

Ortaklarımız ve Destekçilerimiz

ANKA, 2025 yılında sekiz yaşına bastı. 2017 yılında Mersin'de 7 kadının bir araya gelerek başlattığı bu yolculukta, o gün hayal bile edemeyeceğimiz bir noktaya geldik. Kuruluşumuzdan bu yana benimsediğimiz “hep öğrenen ve öğrendiğini paylaşan bir dernek olma” ilkesi, bizi sivil toplumda bilinen, güvenilen ve desteklenen bir kurum haline getirdi.

2025 yılı, geride bıraktığımız diğer yıllar gibi yoğun geçti; ancak bu kez planladıklarımızın da ötesinde gelişmeler yaşadık. Uzun süredir hayalini kurduğumuz Miss Dolap Aktar Kafe için ENHAncer Projesi desteğiyle hazırlıklara başladık. Türkiye'de bir ilk olma özelliği taşıyan aktar kafemiz, sosyal girişimimiz Miss Dolap'ın kimyasalsız kozmetikleriyle birlikte; vegan, glütensiz ve sağlıklı ürünlere ulaşılacak bir durak oldu.

2024 yılında başladığımız iklim krizi ve afetler çalışmalarımıza bu yıl da devam ettik. UN Women desteğiyle aldığımız dört günlük eğitici eğitiminin ardından edindiğimiz bilgilerle, Mersin'deki sivil toplum kuruluşları için bir iklim atölyesi düzenledik.

T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nden aldığımız destek bu yıl da sürdü: “Ekranla Değil Sokakta Oynuyoruz” çalışmamızı 16 mahallede gerçekleştirdik. Sürekli destekçimiz Rotary 2430. Bölge ile iş birliğimiz de devam etti; “Eşitliğe Bir Adım” projemizle rotaryenlerle birlikte yedi ilde toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerini sürdürdük.

Bu raporda, 2025 yılı boyunca emek verdiğimiz tüm bu çalışmaları sizlerle paylaşıyoruz. Bizler, örgütlenmenin kolay olmadığı bu coğrafyada, dayanışmanın ve birlikteliğin gücüyle çalışmaya devam edeceğiz. Bu raporun sayfalarında yer alan her bir faaliyet, aslında birlikte ürettiğimiz, birlikte öğrendiğimiz ve birlikte taşıdığımız bir emeğin izidir.

Yaşasın dayanışma!

Mine Ünal Özel

Dönem Yönetim Kurulu Başkanı

ANKA Üreten Kadın Derneği, 22 Mart 2017'de Mersin'de, kadına yönelik şiddetin, ekonomik yoksunluğun ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığın kadınların yaşamları üzerindeki iç içe geçmiş etkilerini sahada gözlemleyen yedi feminist kadın tarafından kurulmuştur. Kuruluş süreci; şiddet mağduru kadınların, sosyal hizmet yurtlarında kalıp on sekiz yaşını doldurduktan sonra herhangi bir destek mekanizmasından yararlanamayan genç kadınların ve cezaevinden tahliye edilen kadınların toplumsal yaşama yeniden katılabilmeleri için ne hukuki ne de ekonomik bir destek ağının bulunmadığı gözleminden doğmuştur.

Kurucularımız, bu kadınların yalnızca korunmaya muhtaç bireyler olarak değil; meslek edinebilen, ürettiğiyle görünür olan, kendi geleceğini belirleyebilen özneler olarak topluma yeniden kazandırılması gerektiğine inanmıştır. “Anka” ismi de bu inançtan doğmuştur: küllerinden yeniden doğan, tükenmeyen bir güç. Bu bakış açısı, derneğimizin tüzüğünde de yer bulmuş; kadınların yardıma muhtaç bir konumdan üreten ve karar veren bir konuma geçişini destekleme ilkesi, kurumsal kimliğimizin merkezine yerleşmiştir.

Kuruluşumuzun ilk yıllarında sınırlı sayıda gönüllüyle, mütevazı imkanlarla yürütülen bu vizyon, zamanla kurumsallaşarak bugün Mersin'de kadın hakları alanında tanınan, aranan ve güvenilen bir sivil toplum kuruluşuna dönüşmüştür. “Güçlü kadın, güçlü gelecektir” ilkesiyle hareket ederek; izleme, savunuculuk, sosyal girişimcilik ve hak temelli hizmet sunumu olmak üzere dört ana çalışma yöntemini bir arada kullanan bütüncül bir kurumsal kimlik geliştirdik.

Vizyonumuz

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortaya çıkardığı cinsiyet rollerinin getirdiği eşitsizliği ortadan kaldırmak; her türlü tahakküm karşısında duran, kadınların kendi yaşamlarında söz sahibi olduğu, özgür ve eşit koşullarda insan haklarından faydalanabildikleri bir yaşam yaratmak. Herkesin insan haklarına eşit ulaşabildiği; kadınların, erkeklerin, kız ve oğlan çocuklarının haklardan, kaynaklardan ve fırsatlardan tam ve eşit biçimde yararlandığı, hayata dair sorumlulukları eşit paylaştığı bir dünya görmek. Özellikle çalışma hayatında kadınların ayrımcılığa uğramadığı, eşit işe eşit ücret aldığı, cam tavan ve cam uçurum gibi engellerle karşılaşmadığı, meslek seçiminde toplumsal cinsiyete dayalı kalıp yargıların baskısı olmaksızın istediği mesleği özgürce seçebildiği bir dünya için çalışmaktayız.

Misyonumuz

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan her türlü ayrımcılıkla mücadele etmek ve bu konuda toplumsal duyarlılık oluşturmak; toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların çalışma hayatına katılımını artırmaya yönelik farkındalık yaratacak faaliyetler gerçekleştirmek. Kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması için mücadele etmek; kadınların güçlenmesini, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını ve kadına yönelik ayrımcılığın önlenmesini amaçlayan çalışmalar yürütmek. Kadınların sosyal, ekonomik, politik ve kültürel alanda güçlenmelerine, görünür kılınmalarına ve tüm olanaklardan eşit biçimde yararlanabilmelerine katkı sunacak faaliyetleri hayata geçirmek. Bu misyonu yerine getirirken, toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısını yürüttüğümüz her faaliyetin temel ilkesi olarak benimsemekteyiz.

2017

KURULUŞ YILI

7

KURUCU FEMİNİST KADIN

36

ÜYE (2026)

Temel Değerlerimiz

Partiler Üstünlük — ANKA, yürüttüğü lobicilik ve savunuculuk faaliyetleriyle zaman zaman siyasetle temas edebilmektedir. Kadınların karar alma mekanizmalarına daha fazla dahil edilmesini savunan ANKA, hiçbir partiye veya siyasi gruba bağlı değildir. Ayrıca sivil toplumda yaygın olarak görülen kariyerizm eğilimlerinden her şekilde kaçınılmasını savunur ve faaliyetlerini bu ilke doğrultusunda yürütür.

Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik — ANKA, tüm karar alma süreçlerini ve mali işlemlerini düzenli olarak üyeleriyle paylaşır.

Hak Temellilik — ANKA, tüm çalışmalarını, kırılganlık düzeyi yüksek grupların edilgen yardım alıcıları olması temelinde değil; haklarını arayan, etken bireyler olması temelinde yürütür. Ayrıca kanunların hak olarak tanımladığı alanları ilgili kurumlara hatırlatmak ve gerekli işlemlerin yapılmasını sağlamak için çalışmalar gerçekleştirir.

Eşitlik — ANKA'nın proje ve faaliyetlerinden; dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri hiçbir sebeple ayırım gözetilmeksizin yararlanılabilir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bakış Açısı — ANKA, toplumsal cinsiyet eşitliğini tek bir çalışma alanı olarak değil, yürüttüğü her faaliyette gözettiği temel bir ilke olarak benimser; bu bakış açısı, ekonomik güçlenmeden çocuk haklarına, sağlık hakkından yerel yönetişime kadar tüm çalışma alanlarımıza nüfuz eder.

ANKA Üreten Kadın Derneği olarak, faaliyetlerimizi yürütürken aşağıdaki etik ilkelere bağlı kalmayı taahhüt ederiz:

- Faydalanıcılarımızın onurunu, mahremiyetini ve özerk karar alma haklarını her koşulda gözetiriz; hizmetlerimizden yararlanan hiç kimseyi nesneleştirmez, rızası olmadan hikayesini veya görselini paylaşmayız.
- Kaynaklarımızı, bağışçılarımıza ve kamuoyuna karşı sorumluluk bilinciyle, amacına uygun ve şeffaf biçimde kullanırız.
- Çalışanlarımız, gönüllülerimiz ve üyelerimiz arasında her türlü ayrımcılığa, tacize ve kötü muameleye karşı sıfır tolerans ilkesini benimseriz.
- Kurduğumuz tüm ortaklık ve iş birliklerinde karşılıklı saygı, eşitlik ve dayanışma ilkelerini gözetiriz.
- Savunuculuk faaliyetlerimizde kanıta dayalı, doğru ve güncel bilgiyi esas alır; yanıltıcı veya abartılı beyanlardan kaçınırız.
- Çocuklarla ve kırılganlık düzeyi yüksek gruplarla çalışırken, onların yüksek yararını gözetten bir yaklaşım benimseriz.

2025 yılı boyunca ANKA, kadın hakları, iklim adaleti, çocuk hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği gibi birbirini besleyen çok sayıda alanda somut adımlar atmıştır. Aşağıda, bu yılki başlıca çalışmalarımızı bulabilirsiniz.

16

MAHALLEDE SAHA ÇALIŞMASI

7

İLDE EĞİTİM

1.

TÜRKİYE'DE İLK AKTAR KAFE

Miss Dolap Aktar Kafe: Türkiye'de Bir İlk

Uzun süredir hayalini kurduğumuz Miss Dolap Aktar Kafe'yi Miss Dolap Kadın Kooperatifimizin ENHancer Projesi desteğiyle hayata geçirdik. Türkiye'nin ilk "AKTAR KAFE" konseptini taşıyan mekânımız, sosyal girişimimiz Miss Dolap'ın kimyasalsız kozmetikleriyle birlikte; glütensiz ve şekersiz özel tarifler, hiçbir katkı maddesi içermeyen fit atıştırılmalıklar ve uzmanlıkla harmanlanmış özel bitki çayları sunuyor. Sadece bir kafe değil, aynı zamanda bir yaşam alanı olan bu merkezde, sağlıklı yaşamı bir bütün olarak ele alıyor ve "temiz gıda" hakkını savunuyoruz.

Miss Dolap Aktar Kafe açılışı

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bakış Açısıyla İklim Krizi ve Afetler

2024 yılında başladığımız iklim krizi ve afetler çalışmalarımıza 2025'te de devam ettik. Dernek ekibimizin UN Women bünyesinde aldığı “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bakış Açısıyla İklim Krizi ve Afetler” eğitici eğitimini, Sivil Düşün desteğiyle Mersin'deki paydaşlarımızla paylaşmak üzere kapsamlı bir eğitim programına dönüştürdük. Afet yönetiminin yalnızca teknik değil, aynı zamanda bir sosyal adalet meselesi olduğu bilinciyle; kararların alınmasından yardımların dağıtılmasına kadar her aşamada kadınların ve tüm bireylerin eşit temsiliyetinin önemini bir kez daha vurguladık.

Yenişehir Kent Konseyi ile iklim atölyesi

“Ekranla Değil Sokakta Oynuyoruz” — 16 Mahallede Çift Yönlü Güçlenme

T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü desteğiyle sürdürdüğümüz “Ekranla Değil Sokakta Oynuyoruz” çalışmamızı, Mersin'in dört merkez ilçesinden seçilen 16 dezavantajlı mahallede eş zamanlı bir güçlenme modeli olarak kurguladık. Her mahallede yirmi çocuk ve ebeveynleriyle, toplamda yüzlerce aileye ulaştığımız bu çalışmada çocukları ekranların başından sokağın enerjisine, ebeveynleri ise bilinçli farkındalığa davet ettik.

Atölye çalışmalarımız mahallelerin parklarında ve ortak alanlarında iki koldan yürütüldü. Çocuklar için, unutulmaya yüz tutmuş geleneksel sokak oyunlarını (seksek, yakar top, mendil kapmaca gibi) yeniden canlandırdık; ekran bağımlılığı yerine fiziksel aktiviteyi, sosyal etkileşimi ve akran iletişimini destekledik. Ebeveynler için ise, çocuklar oyun oynarken profesyonel eğitimci eşliğinde bilgilendirme oturumları düzenledik; ihmal ve istismarda erken tanı ile önleme yöntemlerini, siber zorbalık ve ekran bağımlılığına karşı güvenli internet kullanımı stratejilerini paylaştık.

“Eşitliğe Bir Adım”: Rotary 2430. Bölge İş Birliğiyle 7 İlde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Sürekli destekçimiz Rotary 2430. Bölge ile iş birliğimizi 2025'te de sürdürdük. “Eşitliğe Bir Adım” projesi kapsamında, Türkiye'nin 7 farklı ilinde yüzlerce katılımcıyla buluşarak eşitliğin dilini ve pratiğini konuştuk. Masallardaki kahramanlardan iş yerindeki hitap şekillerine kadar her alanda yapılan bu küçük ama kararlı değişimlerin, toplumsal adaletin temelini oluşturduğuna inanıyoruz. Rotary 2430. Bölge'nin sağladığı geniş ağ sayesinde eşitlik mesajımızı Türkiye'nin dört bir yanına ulaştırmanın gururunu yaşıyoruz.

Eşitliğe Bir Adım eğitimlerinden bir kare

2025 yılında attığımız adımların üzerine inşa ederek, 2026 yılında aşağıdaki çalışmaları hayata geçirmeyi planlamaktayız. Bu öncelikler, UN Women Küçük Hibe Programı (SG007535TUR) desteğiyle 2026'da hazırladığımız 2027-2029 Stratejik Planı'nda ayrıntılandığımız beş stratejik hedefle de doğrudan uyumludur.

01

Kadınların Ekonomik Bağımsızlığının Güçlendirilmesi

Miss Dolap Kadın Kooperatifi ve Aktar Kafemizin operasyonel kapasitesini güçlendirmeyi, Türkiye Kadın Kooperatifleri Ağı'na yıl içinde en az üç yeni kadın kooperatifinin katılımını sağlamayı ve ağ için ortak bir marka ve pazarlama stratejisi geliştirmeyi hedeflemekteyiz. UNDP'nin Responsible Business, Resilient Civil Society Hibe Programı'na Miss Dolap ortaklığıyla başvurduğumuz “Eşit İşyeri, Güçlü Kadın: Kurumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadından Alı Tedarik Modeli” projesinin onaylanması hâlinde, işletmelerle kadın kooperatifleri arasında sorumlu tedarik bağlantıları kurmayı planlıyoruz.

02

Kırılgan Grupların Hak ve Hizmetlere Erişiminin Güçlendirilmesi

REALs ve Mimoza Kadın Derneği ortaklığında yürüttüğümüz, sığınmacı ve ev sahibi toplum arasında sosyal uyumu destekleyen JICA Ortaklık Programı (JPP) kapsamındaki çalışmamızı Mersin'in beş ilçesinde (Akdeniz, Yenişehir, Toroslar, Mezitli, Tarsus) sürdüreceğiz; “Ekranı Değil Sokakta Oynuyoruz” benzeri en az bir çocuk hakları ve koruma etkinliği daha düzenleyeceğiz. Ayrıca Mersin Barosu ile hukuki danışmanlık ve bilgilendirme hizmeti için bir iş birliği protokolü kurmayı ve Türkiye Barolar Birliği'nin ana faydalanıcısı olduğu AB/Avrupa Konseyi ortak hibe programına başvurumuzu sonuçlandırmayı hedeflemekteyiz.

03

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Ana Akımlaştırılması ve Savunuculuk

“Eşitliğe Bir Adım” projesini Rotary 2430. Bölge iş birliğiyle yeni illere taşımayı, Mor Çanta Kampanyası benzeri en az bir savunuculuk kampanyası ile yılda en az iki öz savunma/güçlenme atölyesi düzenlemeyi planlıyoruz. Norwegian Helsinki Committee'ye sunduğumuz “Women's Watch: Mersin Local Governance Scorecard” başvurumuzun onaylanması hâlinde, 10 kadın STK'sından oluşan bir İzleme Koalisyonu kurarak Mersin Büyükşehir Belediyesi'ni toplumsal cinsiyet eşitliği açısından izlemeyi hedeflemekteyiz.

04

İklim Krizi ve Afetlerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Ana Akımlaştırılması

UN Women desteğiyle edindiğimiz bilgi birikimini derinleştirerek, kadın çiftçi ve üreticilere yönelik iklim krizine uyum eğitimlerine (yıl içinde en az 30 kişiye ulaşma hedefiyle) başlamayı, yerel yönetimlerin iklim

eylem planlarına toplumsal cinsiyet bakış açısının dahil edilmesi için savunuculuk görüşmeleri yürütmeyi ve kent konseyi/kadın meclisleriyle en az bir iklim atölyesi daha düzenlemeyi planlıyoruz.

05

Kurumsal Kapasitemizin Güçlendirilmesi

UN Women Küçük Hibe Programı desteğiyle 15 Mart 2027'ye kadar sürecek kurumsal güçlenme sürecimiz kapsamında; üyelik kriterleri, personel, toplumsal cinsiyet eşitliği, ortaklık, kapsayıcılık, finansman ve mali yönetim, gönüllü, dijital iletişim ve medya politikalarımızı tamamlamayı, yönetim el kitabımızı hazırlamayı ve Yönetim Kurulu üyelerimizin en az yüzde 80'inin yönetim eğitime katılımını sağlamayı hedeflemekteyiz. Ayrıca kurumsal verilerimizin güvenli dijital ortamda saklanmasını sağlayacak bir arşivleme sistemi kurmayı ve donör/iç paydaş raporlaması için standart şablonlar oluşturmayı planlıyoruz.

2025 yılında yürüttüğümüz çalışmalar, aşağıdaki kurum ve kuruluşların desteği ve iş birliğiyle mümkün olmuştur:

Uluslararası Kuruluşlar ve Fon Programları

Avrupa Birliği — Etkiniz Programı
Avrupa Birliği — Sivil Düşün Programı
AB Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM)
Uluslararası Göç Örgütü (IOM)
UN Women
ENHancer Projesi (ICMPD)

Kamu Kurumları

T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü
Mersin Büyükşehir Belediyesi
Yenişehir Kent Konseyi

Yerel Paydaşlar

Mersin Barosu
Miss Dolap Kadın Kooperatifi
Mali Müşavirler ve Muhasebeciler Odası
Mersin Ticaret ve Sanayi Odası (MTSO)
MESİAD
Mersin Organize Sanayi Bölgesi

Ulusal Ağlar ve Platformlar

Kadın Koalisyonu
Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Platformu
Rotary 2430. Bölge

Bize bu yolculukta eşlik eden, emek veren ve güvenen herkese; başta üyelerimiz ve gönüllülerimiz olmak üzere teşekkür ederiz.